

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

ΠΑΒ	2695
14 ΦΕΒ. 2014	

ΑΝΑΦΟΡΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Σχετικά με δελτίο τύπου που δημοσιεύτηκε και είχε ως θέμα την έρευνα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ -
«Εισόδημα- Δαπάνες Νοικοκυριών».

Ο Αναφέρων Βουλευτής,

Νικόλαος Ι. Νικολόπουλος

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θέμα: ΕΡΕΥΝΑ ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ - «ΕΙΣΟΔΗΜΑ – ΔΑΠΑΝΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ»

Στα πρόθυρα της οικονομικής ασφυξίας βρίσκεται ένα μεγάλο μέρος των ελληνικών νοικοκυριών. Αυτό είναι το συμπέρασμα που προκύπτει από την ετήσια τακτική έρευνα του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ που έγινε σε συνεργασία με την εταιρία MARC A.E.

Σύμφωνα με την έρευνα:

- 1) Το 40,2% των νοικοκυριών, δηλαδή 1,4 εκ. νοικοκυριά έχουν στην οικογένεια ένα τουλάχιστο άτομο σε ανεργία. Από αυτό το ποσοστό μόνο το 9,8% λαμβάνει επίδομα ανεργίας (λιγότερο από 200,000). Περισσότεροι από 1 εκ. πολίτες έχουν μείνει ακάλυπτοι για τον κίνδυνο της ανεργίας.
- 2) Το 44,3% του πληθυσμού έχει οικονομικές υποχρεώσεις προς τις τράπεζες. 1 στα 10 νοικοκυριά αναγκάστηκαν να ρευστοποιήσουν περιουσιακά στοιχεία για ανταπεξέλθουν στην κρίση. Οι πρόσφατοι νόμοι για τη φορολόγηση ακινήτων, τις κατασχέσεις καταθέσεων και τη μερική άρση των πλειστηριασμών αναμένεται να δημιουργήσουν συνθήκες ασφυξίας στα νοικοκυριά.
- 3) 1 στα 3 νοικοκυριά βρίσκεται στο όριο καθυστέρησης πληρωμών προς το δημόσιο, ταμεία Δ.Ε.Κ.Ο., τράπεζες, δάνεια κ.λ.π, λόγω αδυναμίας (το 34,8% των νοικοκυριών καθυστερεί τις οφειλές για να μπορέσει να ανταπεξέλθει, ενώ το 41,7% δήλωσε ότι δε διαθέτει επαρκές εισόδημα για την κάλυψη των υποχρεώσεων
- 4) Η επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών συνεχίζεται αν και πλέον το φαινόμενο επιβραδύνει. Μεγάλο μέρος του πληθυσμού δεν καλύπτει φορολογικές και δανειακές υποχρεώσεις, αγοράζει αγαθά χαμηλότερης ποιότητας για να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις και φοβάται ότι κάποια στιγμή θα κινδυνεύσει να χάσει το σπίτι του.
- 5) Το 94,6% των νοικοκυριών έχει υποστεί μειώσεις εισοδήματος το διάστημα της κρίσης (2010-2013). Η συντριπτική πλειοψηφία των νοικοκυριών που ανήκουν στο εισοδηματικό κλίμακιο 10,000-25,000€ (96-97%) εμφανίζει μειώσεις στα εισοδήματά της. Σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά (2012), το 82,4% του πληθυσμού αναφέρει ότι έχει υποστεί μειώσεις μέσα στο 2013, γεγονός που δείχνει ότι τα εισοδήματα διατηρούν την καθοδική τους τάση.
- 6) Ο μέσος όρος μείωσης του εισοδήματος σύμφωνα με την εκτίμηση του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ αγγίζει το 40% (39,47%). Η Αττική είναι η περιοχή με τη μεγαλύτερη μείωση (41,06%).
- 7) Βασική, ίσως και μοναδική στήριξη των νοικοκυριών αποτελούν τα εισοδήματα από συντάξεις (48,6%). Τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, ελευθέρια επαγγέλματα και επιχειρηματική δραστηριότητα έχουν υποχωρήσει ως προς τη συνεισφορά τους στην οικονομία του νοικοκυριού (35,9% των νοικοκυριών στηρίζεται σε μισθούς, 10,3% σε επιχειρηματικά κέρδη).
- 8) Κλίμα απαισιοδοξίας συνεχίζει να διακατέχει τα ελληνικά νοικοκυριά. Το 41,7% θεωρεί ότι δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί στις οικονομικές υποχρεώσεις του επόμενου έτους. Αυξημένη αδυναμία δηλώνουν τα νοικοκυριά με 1 τουλάχιστο άνεργο (51%).
- 9) Η αγορά συνεχίζει να βρίσκεται σε μια παρατεταμένη ετήσια χειμερία νάρκη», δεδομένου ότι το 75,5% (από 70% στην αντίστοιχη περσινή έρευνα εισοδήματος) των νοικοκυριών αναμένει τις εκπτώσεις για να αγοράσει βασικά αγαθά.
- 10) Δραματικές εμφανίζονται οι περικοπές στην κατανάλωση λόγω της συρρίκνωσης των εισοδημάτων – Το 63,7% των νοικοκυριών έχει κάνει περικοπές στις δαπάνες ειδών διατροφής, ενώ το 90,3%, περιόρισε τις δαπάνες για ένδυση – υπόδηση και περίπου το 90% έχει περιορίσει τις εξόδους σε εστιατόρια, ταβέρνες, μπαρ, σινεμά. Άνω του 75% των νοικοκυριών έχει κάνει περικοπές στις δαπάνες για θέρμανση και μετακινήσεις, γεγονός που συνδέεται με τη διατήρηση του υψηλού και αναποτελεσματικού φόρου στην κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης.

- 11) Η τάση υποβάθμισης της ποιότητας ζωής συνεχίζεται, καθώς το 36,5% του πληθυσμού δηλώνει ότι αγοράζει προϊόντα χαμηλότερης ποιότητας. Οξύμένο είναι το πρόβλημα στις πολυμελείς οικογένειες (>5 ατόμων το ποσοστό ανέρχεται στο 44,7%) και στις χαμηλές εισοδηματικά κατηγορίες.
- 12) Από την έρευνα επιβεβαιώνεται το υψηλό ποσοστό κατοχής ακίνητης περιουσίας από τα ελληνικά νοικοκυριά. Το 86,7% του πληθυσμού κατέχει κάποιο ακίνητο. Το 28,1% των νοικοκυριών που διαμένει σε ιδιόκτητο σπίτι έχει στεγαστικό δάνειο. Αυτό σημαίνει ότι περίπου 1εκ. νοικοκυριά έχουν δανειακά βάρη στο ακίνητο που διαμένουν.
- 13) 1 στα 3 νοικοκυριά φοβάται ότι θα χάσει το σπίτι του εξ αιτίας τόσο των συσσωρευμένων υποχρεώσεων όσο και των επιπρόσθετων επιβαρύνσεων (δανειακών, φορολογικών και άλλων). Η ανασφάλεια αυτή δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο αποεπένδυσης και κατάρρευσης των αξιών των ακινήτων.
- 14) Θετικό στοιχείο της έρευνας είναι η διατήρηση της εμπιστοσύνης που έχουν τα νοικοκυριά στο δημόσιο σύστημα υγείας, καθώς το 55,8% θα έδειχνε περισσότερη εμπιστοσύνη στο δημόσιο νοσοκομείο για την αντιμετώπιση κάποιου σοβαρού προβλήματος, έναντι 34,2% που θα προτιμούσε το ιδιωτικό. Οι πολιτικές υγείας που ασκούνται θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους το συγκεκριμένο δεδομένο, καθώς είναι πολύ πιθανό οι χρήστες των δημόσιων υπηρεσιών υγείας να αλλάξουν προτιμήσεις αν δεν εξομαλυνθεί διοικητικά και πολιτικά η κατάσταση στα δημόσια νοσοκομεία.

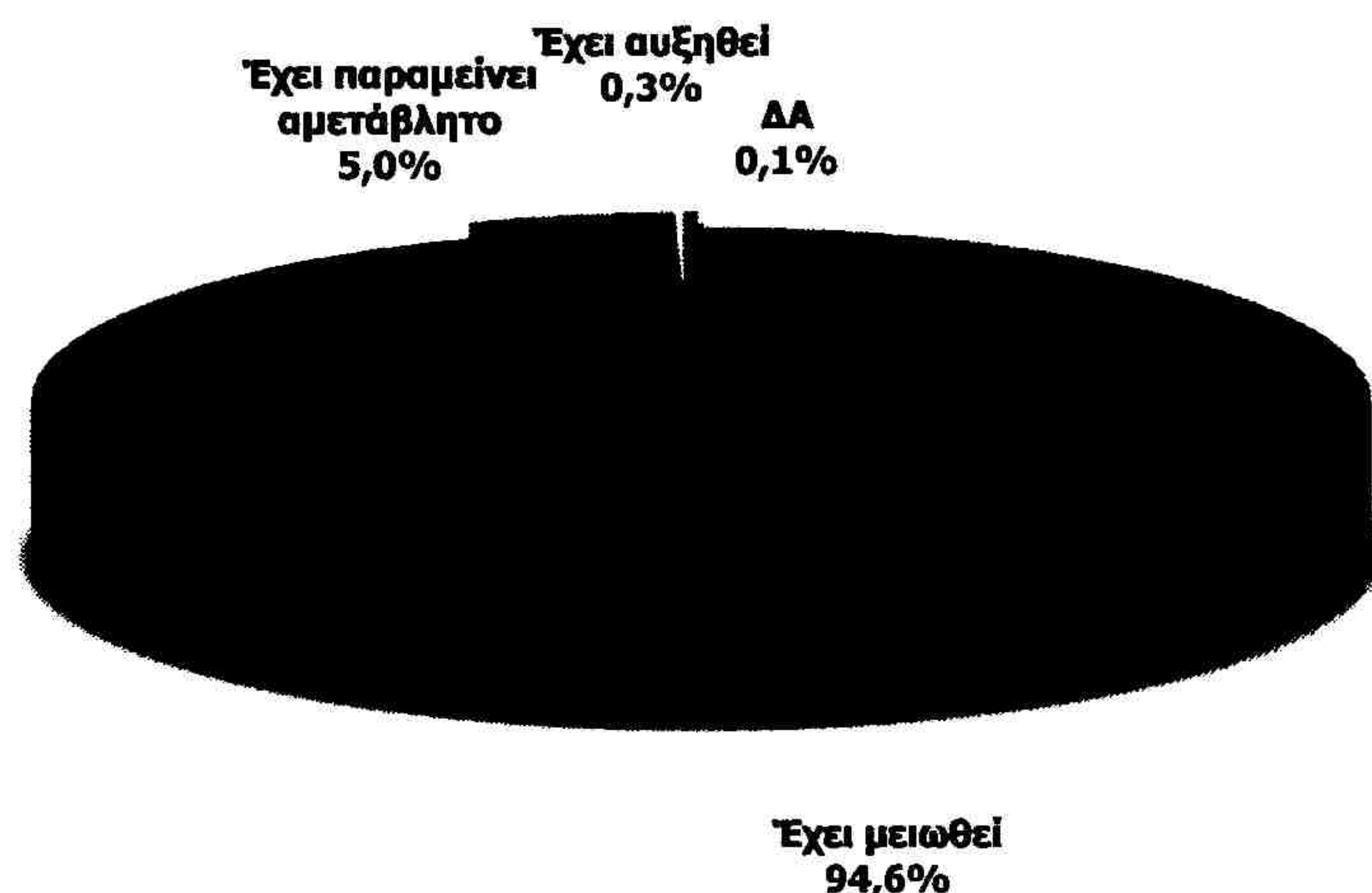
Η συγκεκριμένη έρευνα εντάσσεται στις ετήσιες τακτικές έρευνες του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ (συνεργασία με την εταιρία MARC AE). Έγινε σε δείγμα 1201 αντιπροσωπευτικών νοικοκυριών στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας την περίοδο Δεκεμβρίου 2013. Στόχος, η καταγραφή των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στο εισόδημα, τις δαπάνες των νοικοκυριών, στη ζήτηση καθώς και η αποτύπωση της στάσης των νοικοκυριών σχετικά με την ποιότητα διαβίωσης και τις φορολογικές και άλλες οικονομικές υποχρεώσεις.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΠΟΡΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ (Σημεία 1 έως 5)

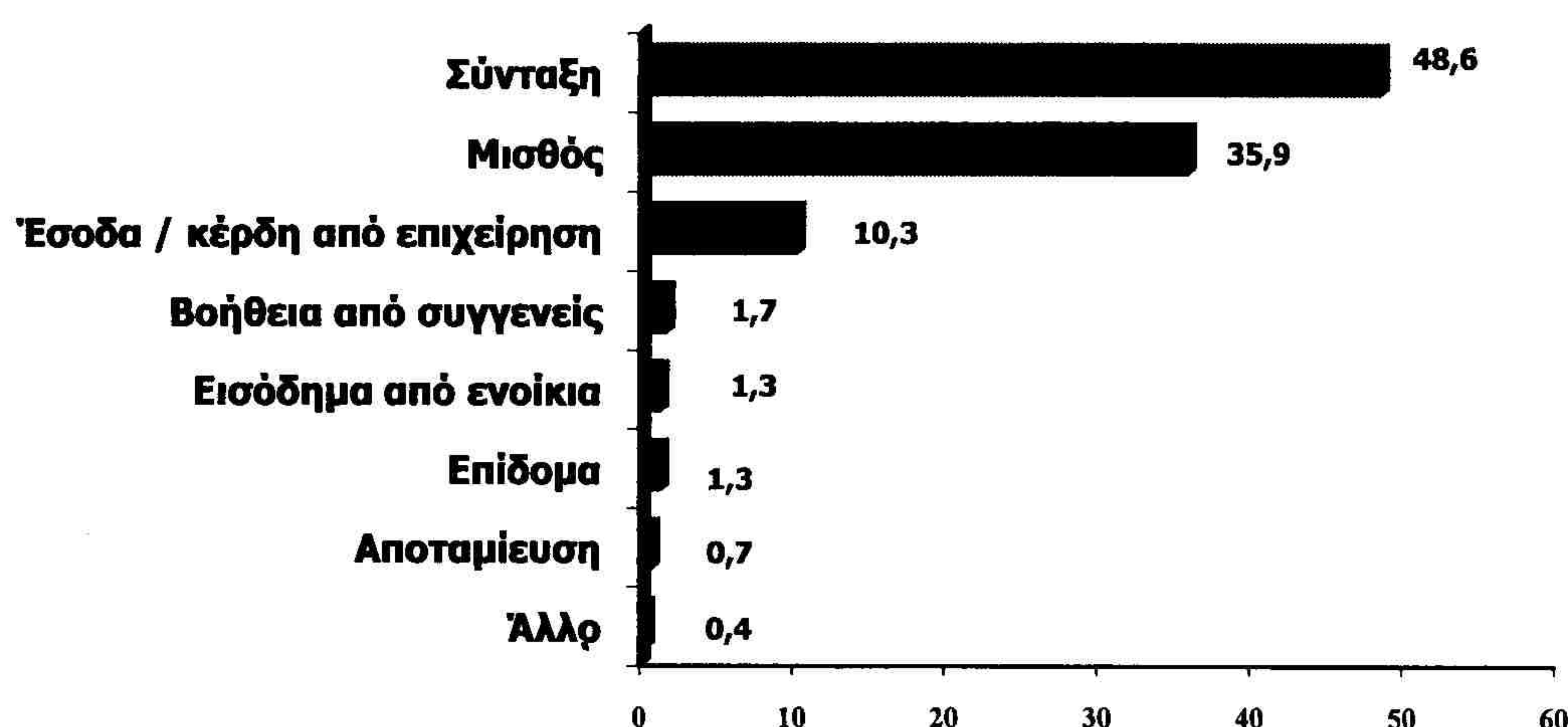
- Με βάση τα στοιχεία της έρευνας, το 94,6% των νοικοκυριών είχε σημαντική μείωση των εισοδημάτων μετά το ξέσπασμα της κρίσης (πίνακας 1). Ο μέσος όρος μείωσης του οικογενειακού εισοδήματος σε σχέση με 3 χρόνια πριν καταγράφεται στο 39,5%. Η συντριπτική πλειοψηφία των μικρομεσαίων νοικοκυριών που ανήκουν στο εισοδηματικό κλιμάκιο 10,000-25,000€ (96-97%) εμφανίζει μειώσεις στα εισοδήματά της. Ιδιαίτερα ευάλωτες είναι οι πολυμελείς οικογένειες και οικογένειες που έχουν ένα τουλάχιστον άνεργο στο νοικοκυριό. Η περιφέρεια Αττικής φαίνεται να πλήττεται περισσότερο από όλους (καταγράφεται μείωση εισοδήματος στο 95,7% του πληθυσμού).

Πίνακας 1- Το οικογενειακό εισόδημα μετά το ξέσπασμα της κρίσης

- Σε σχέση με το έτος 2012, το 82,4% του πληθυσμού αναφέρει ότι έχει υποστεί μειώσεις μέσα στο 2013, γεγονός που δείχνει ότι τα εισοδήματα διατηρούν την καθοδική τους τάση. Το 41,7% του πληθυσμού δήλωσε ότι το οικογενειακό εισόδημα δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών και χρειάστηκε επιπρόσθετους πόρους (δανεισμό από συγγενείς- φίλους, τραπεζικό δανεισμό, εκποίηση περιουσιακών στοιχείων).
- Το 40,2% των νοικοκυριών, δηλαδή 1,4 εκ. νοικοκυριά έχουν στην οικογένεια ένα τουλάχιστο άτομο σε ανεργία. Από αυτό το ποσοστό μόνο το 9,8% λαμβάνει επίδομα ανεργίας (λιγότερο από 200,000). Περισσότεροι από 1 εκ. πολίτες έχουν μείνει ακάλυπτοι για τον κίνδυνο της ανεργίας.
- Συνολικά, η συνεισφορά των μισθών, κοινωνικών επιδομάτων και των κερδών στο οικογενειακό εισόδημα μειώνεται κατακόρυφα μέσα στην κρίση. Πράγματι, **οι συντάξεις αποτελούν για το 48,6% των νοικοκυριών την κυριότερη πηγή εισοδήματος**, εικόνα απογοητευτική για την παραγωγική δυναμική, αλλά και το σύστημα κοινωνικής προστασίας της χώρας (πίνακας 2).

Πίνακας 2- Βασική πηγή εισοδήματος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ (Σημεία 6 έως 7)

- Η συσσώρευση των οικονομικών υποχρεώσεων των νοικοκυριών μέσα στο 2013 συνεχίζεται με αμείωτη ένταση. 1 στα 3 νοικοκυριά βρίσκεται στο όριο καθυστέρησης πληρωμών προς το δημόσιο, ταμεία Δ.Ε.Κ.Ο., τράπεζες, δάνεια κ.λ.π, λόγω αδυναμίας (το 34,8% των νοικοκυριών καθυστερεί τις οφειλές για να μπορέσει να αντεπεξέλθει-Πίνακας 3).
- Το 44,3% του πληθυσμού έχει οικονομικές υποχρεώσεις προς τις τράπεζες. 1 στα 10 νοικοκυριά αναγκάστηκαν να ρευστοποιήσουν περιουσιακά στοιχεία για ανταπεξέλθουν στην κρίση. Οι πρόσφατοι νόμοι για τη φορολόγηση ακινήτων, τις κατασχέσεις καταθέσεων και τη μερική άρση των πλειστηριασμών αναμένεται να δημιουργήσουν συνθήκες ασφυξίας στα νοικοκυριά.

Πίνακας 3- Καθυστερημένες οφειλές

καθυστερημένες
οφειλές
34,8%

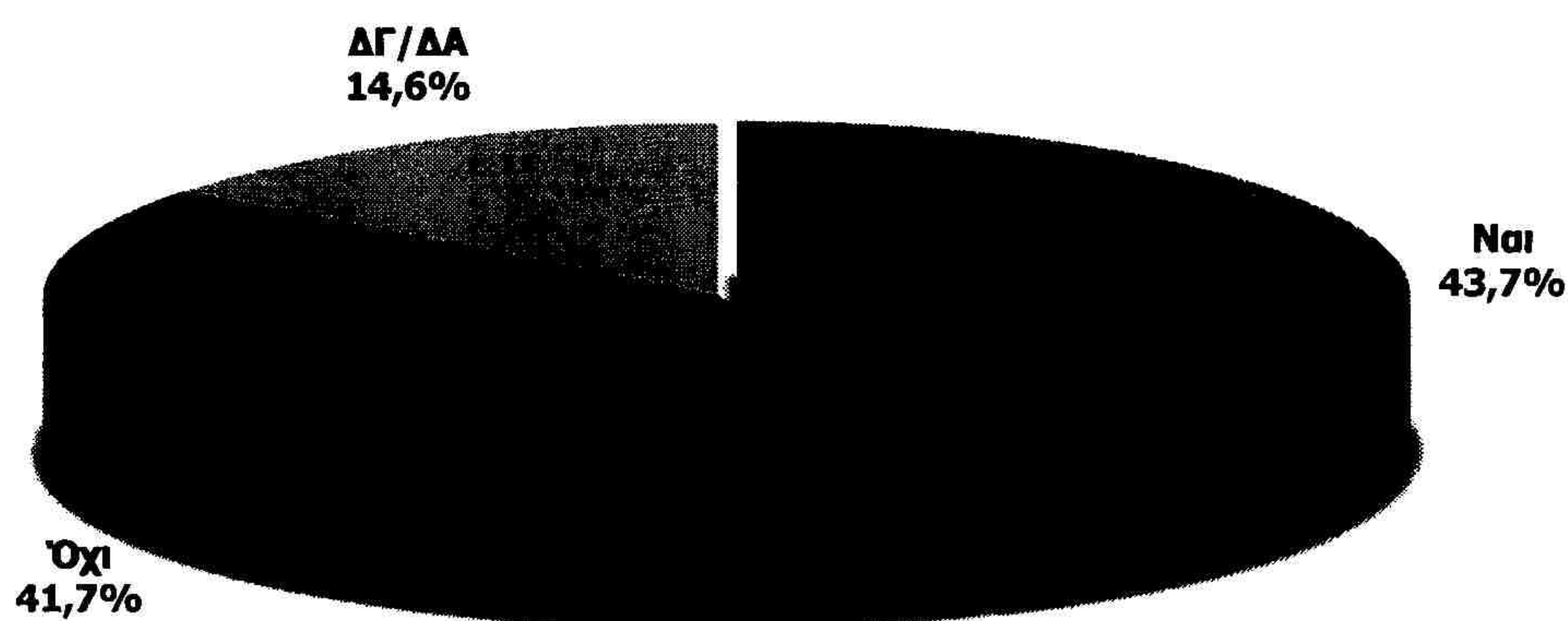

έγκαιρα
65,2%

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ- ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ (σημεία 8 έως 11)

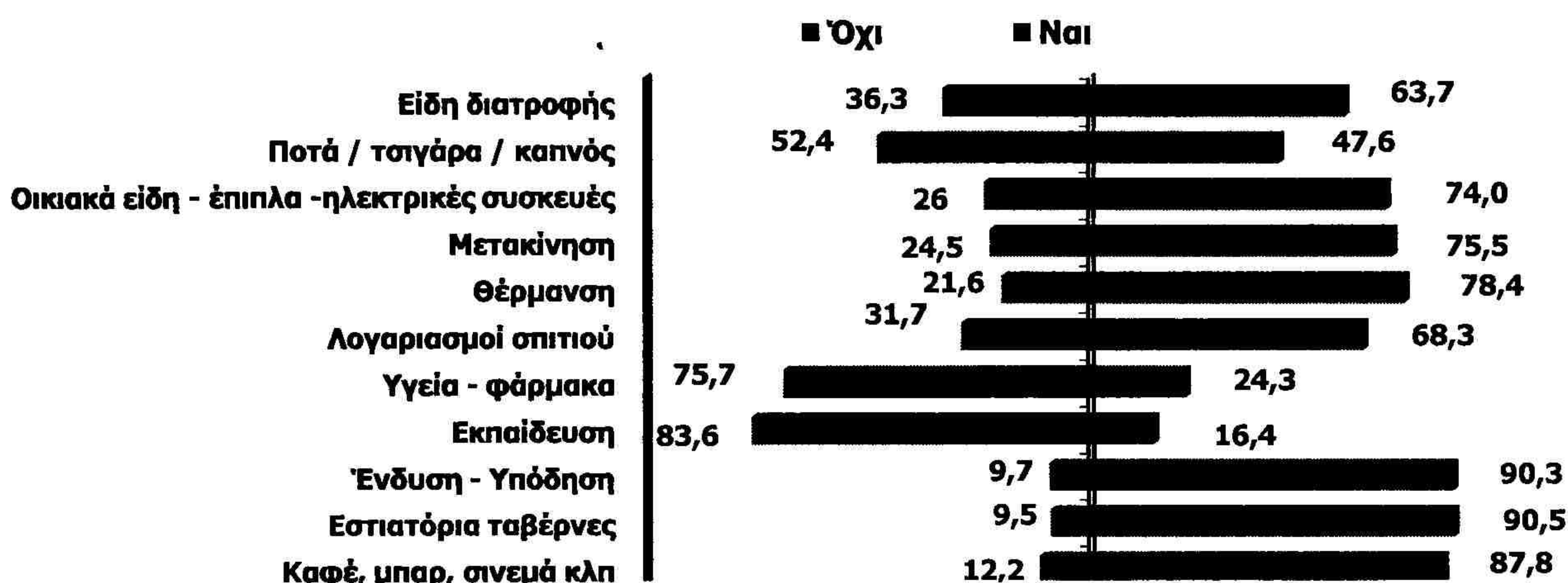
- Το 41,7% των νοικοκυριών έχει αρνητικές προσδοκίες ως προς την δυνατότητά του να καλύψει βασικές υποχρεώσεις το επόμενο έτος (Πίνακας 4). Το 44% θεωρεί ότι δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί στις φορολογικές υποχρεώσεις. Εκτιμάται ότι η εντεινόμενη ανεργία, οι περαιτέρω μειώσεις στις κοινωνικές μεταβιβάσεις και τις φοροαπαλλαγές, καθώς και οι νέες φορολογικές επιβαρύνσεις θα επιτείνουν το πρόβλημα των νοικοκυριών και πιθανότατα θα οδηγήσουν σε αποκλίσεις τους φορολογικούς στόχους.

Πίνακας 4- Προσδοκία για την κάλυψη των υποχρεώσεων έτους 2014

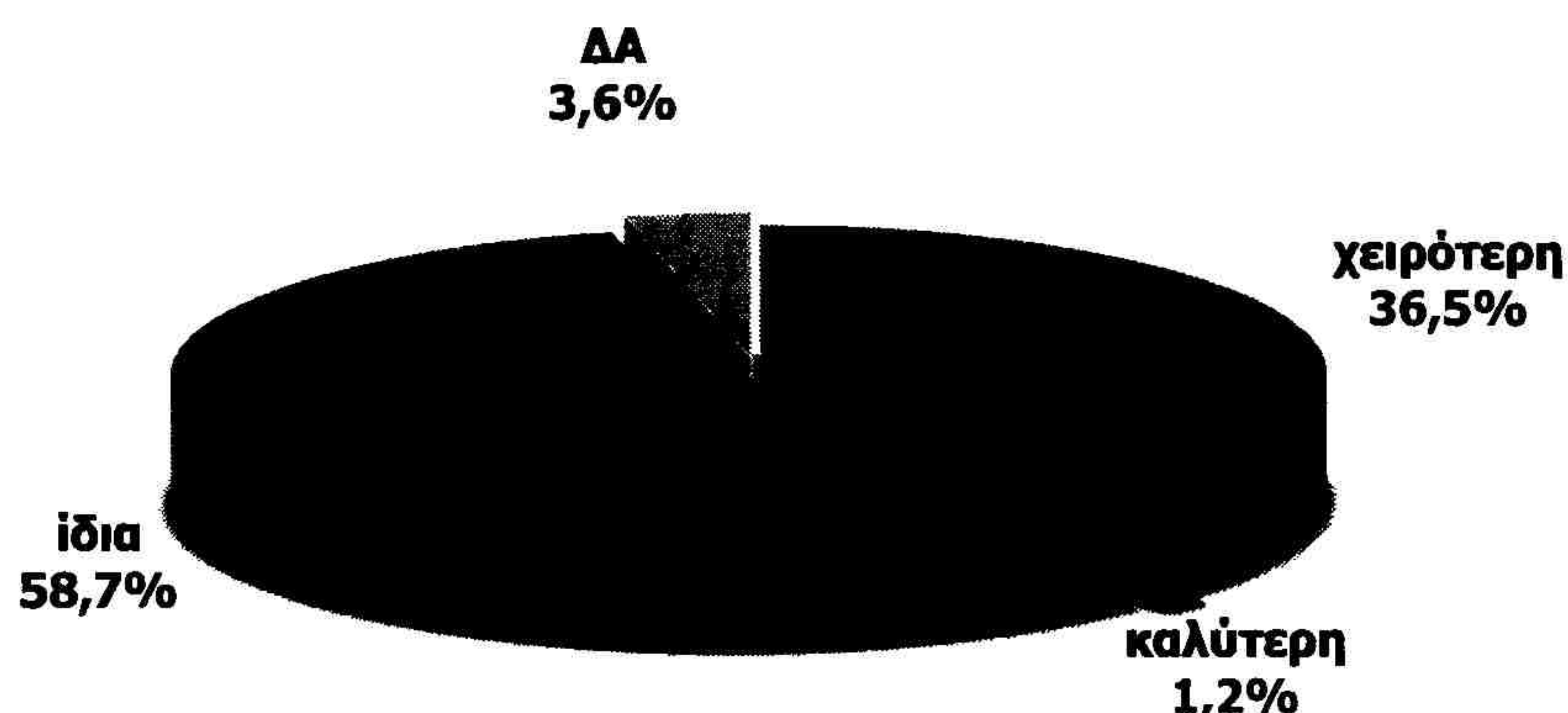
- Η αγορά συνεχίζει να βρίσκεται σε μια παρατεταμένη ετήσια χειμερία νάρκη», δεδομένου ότι το 75,5% (από 70% στην αντίστοιχη περσινή έρευνα εισοδήματος) των νοικοκυριών αναμένει τις εκπτώσεις για να αγοράσει βασικά αγαθά. Μάλιστα, παρά τη σημαντική αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, το 73,2% του πληθυσμού δηλώνει ότι κατά το τελευταίο έτος οι τιμές των αγαθών που αγοράζει αυξήθηκαν, γεγονός που υποδηλώνει ότι τα νοικοκυριά αντιλαμβάνονται τη μεγάλη μείωση του πραγματικού εισοδήματος ως παράμετρο που αυξάνει τις σχετικές τιμές σε σχέση με το παρελθόν.
- Δραματικές εμφανίζονται οι περικοπές στην κατανάλωση λόγω της συρρίκνωσης των εισοδημάτων – Το 63,7% των νοικοκυριών έχει κάνει περικοπές στις δαπάνες ειδών διατροφής, ενώ το 90,3%, περιόρισε τις δαπάνες για ένδυση – υπόδηση και περίπου το 90% έχει περιορίσει τις εξόδους σε εστιατόρια, ταβέρνες, μπαρ, σινεμά. Άνω του 75% των νοικοκυριών έχει κάνει περικοπές στις δαπάνες για θέρμανση και μετακινήσεις, γεγονός που συνδέεται με τη διατήρηση του υψηλού και αναποτελεσματικού ως προς τις συνέπειες φόρου στην κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης (Πίνακας 5).

Πίνακας 5- Καταναλωτική συμπεριφορά (μείωση δαπάνης)

- Από την έρευνα προκύπτει σημαντική υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των νοικοκυριών. Το 36,5% του πληθυσμού δηλώνει ότι αγοράζει προϊόντα χαμηλότερης ποιότητας. Οξυμένο είναι το πρόβλημα στις πολυμελείς οικογένειες (άνω των 5 ατόμων το ποσοστό ανέρχεται στο 44,7%) και στις χαμηλές εισοδηματικά κατηγορίες. Επίσης, Μεγάλο μέρος των μη εξυπηρετούμενων υποχρεώσεων (22% περίπου) αφορά τις πάγιες ανάγκες του νοικοκυριού (συντήρηση, θέρμανση, στέγαση κλπ).

Πίνακας 6- Ποιότητα αγαθών μέσα στην κρίση

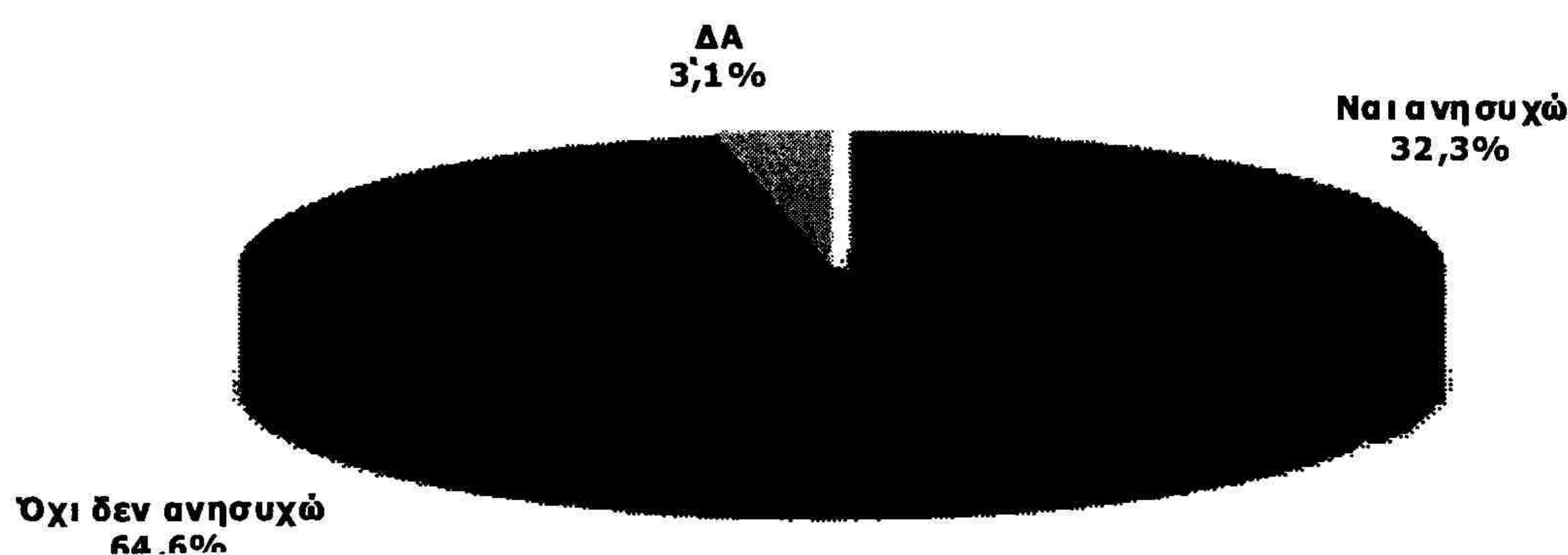

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (12 έως 14)

Ι) Στέγαση- πλειστηριασμοί- φόρος ακινήτων

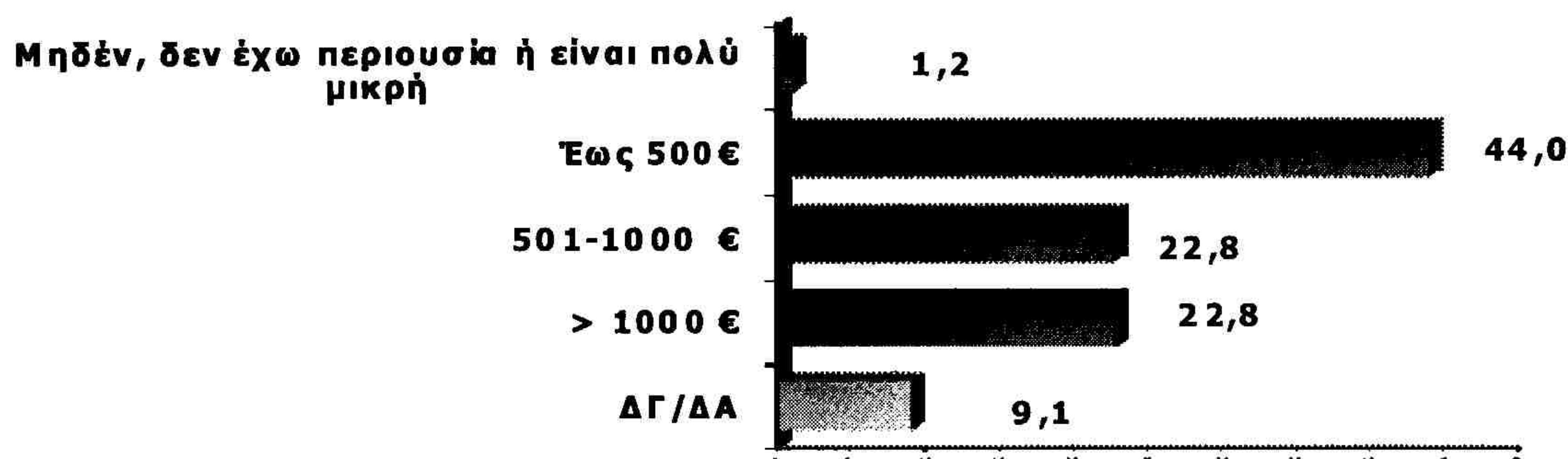
- Από την έρευνα επιβεβαιώνεται το υψηλό ποσοστό κατοχής ακίνητης περιουσίας από τα ελληνικά νοικοκυριά. Το 86,7% του πληθυσμού έχει στην κατοχή του κάποιο ακίνητο.
- Το 28,1% των νοικοκυριών που διαμένει σε ιδιόκτητο σπίτι έχει στεγαστικό δάνειο. Αυτό σημαίνει ότι περίπου 1εκ. νοικοκυριά έχουν δανειακά βάρη στο ακίνητο που διαμένουν. Από τα 1 εκ. νοικοκυριά που έχουν στεγαστικό δάνειο, 168,000 νοικοκυριά (16,8%) έχει καθυστερημένες οφειλές σε μόνιμη βάση και 220.000 νοικοκυριά (22%) τα αποπληρώνει μεν αλλά με συχνές καθυστερήσεις δε. Τούτο επιβεβαιώνεται και από τα πρόσφατα στοιχεία της ΤτΕ όπου καταγράφεται μια αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε ποσοστό πάνω από 30%. Αν λάβουμε υπόψη και τα επιχειρηματικά δάνεια τα οποία έχουν εμπράγματα εξασφαλίσεις (με προσημείωση προσωπικής περιουσίας), τότε το πρόβλημα γίνεται οξύτερο.
- 1 στα 3 νοικοκυριά φοβάται ότι θα χάσει το σπίτι του εξ αιτίας τόσο των συσσωρευμένων υποχρεώσεων όσο και των επιπρόσθετων επιβαρύνσεων (δανειακών, φορολογικών και άλλων). Η ανασφάλεια αυτή δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο αποεπένδυσης και κατάρρευσης των αξιών των ακινήτων, ενώ επηρεάζει και τις προσδοκώμενες αξίες.

Πίνακας 7 - Δείκτης ανησυχίας απώλειας ακινήτου

- Φέτος, πάνω από το 45% των νοικοκυριών κλήθηκε να πληρώσει φόρο ακινήτων πάνω από 500 ευρώ (Πίνακας 8). Αν συνυπολογίσουμε την υπερφορολόγηση των εισοδημάτων και τη μεγάλη μείωση των εισοδημάτων συνάγεται ότι 1 στα 2 νοικοκυριά επιβαρύνθηκε με φόρο κατοχής ακινήτου αξίας τουλάχιστον ενός μισθού, ο οποίος προφανώς αποσπάστηκε από την πραγματική οικονομία.

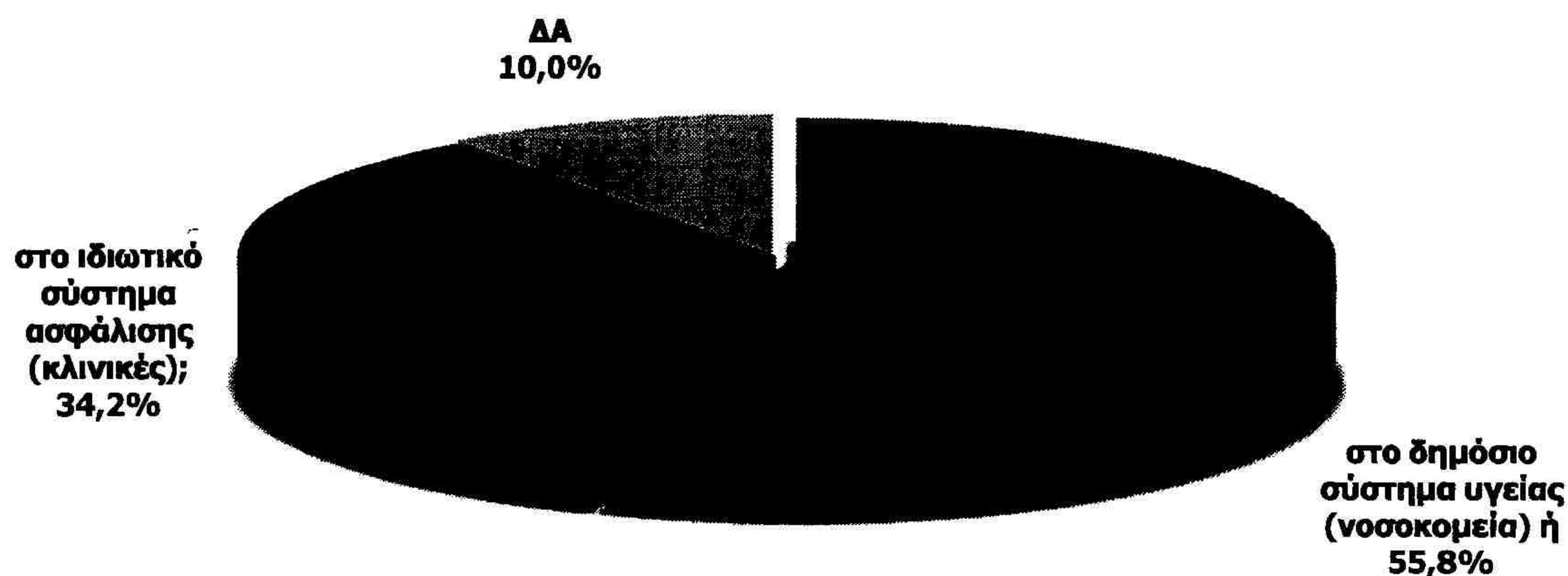
Πίνακας 8 - Φόροι που καταβλήθηκαν το 2013 για ακίνητη περιουσία

II) Υγεία- Ασφαλιστική κάλυψη

- Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, από το σύνολο των χρηστών υπηρεσιών υγείας το 2013, 2 στους 3 χρησιμοποίησαν τις υφιστάμενες δημόσιες δομές υγείας για την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη (ΕΣΥ και ΕΟΠΥΥ).
- Θετικό στοιχείο είναι η διατήρηση της εμπιστοσύνης που έχουν τα νοικοκυριά στο δημόσιο σύστημα υγείας, καθώς το 55,8% θα έδειχνε περισσότερη εμπιστοσύνη στο δημόσιο νοσοκομείο για την αντιμετώπιση κάποιου σοβαρού προβλήματος, έναντι 34,2% που θα προτιμούσε το ιδιωτικό (πίνακας 9). Οι πολιτικές υγείας που ασκούνται θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους το συγκεκριμένο δεδομένο, καθώς είναι πολύ πιθανό οι χρήστες των δημόσιων υπηρεσιών υγείας να αλλάξουν προτιμήσεις αν δεν εξομαλυνθεί διοικητικά και πολιτικά η κατάσταση στα δημόσια νοσοκομεία.

Πίνακας 9- Εμπιστοσύνη στο δημόσιο σύστημα υγείας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα αποτελέσματα της έρευνας εισοδήματος 2013 του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ προκύπτει με σαφήνεια μια τάση υποβάθμισης των καταναλωτικών συνηθειών, του επιπέδου διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των νοικοκυριών,

και αναδεικνύεται παράλληλα η αυξανόμενη ανασφάλεια που έχουν τα νοικοκυριά για τη δυνατότητά τους να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους αλλά και να συντηρήσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία.

Επιβεβαιώνονται για άλλη μια φορά οι θέσεις της ΓΣΕΒΕΕ όσον αφορά τις συνέπειες της σκληρής περιοριστικής πολιτικής και της διαδικασίας εσωτερικής υποτίμησης που εφαρμόζεται, και που προκαλεί **αλυσιδωτές επιπτώσεις** στη παραγωγή, την κατανάλωση, την επιχειρηματική δραστηριότητα, και την απασχόληση. Μάλιστα, οι πρόσφατες ρυθμίσεις για την κτηματαγορά θα επιβαρύνουν περαιτέρω το επενδυτικό προφίλ των περιουσιακών στοιχείων του δημοσίου και θα επιδράσουν αρνητικά στα έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις.

Τα στοιχεία αποτυπώνουν με το πιο παραστατικό τρόπο ότι τα ελληνικά νοικοκυριά, όχι μόνο αντιμετωπίζουν ήδη μεγάλες δυσκολίες, αλλά και ότι δεν θα αντέξουν σε επιπλέον επιβαρύνσεις. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις για τη μερική άρση των πλειστηριασμών, το φόρο ακινήτων και τις κατασχέσεις καταθέσεων έχουν τροφοδοτήσει ένα διαλυτικό κύμα ανασφάλειας που τροφοδοτεί εκ νέου την ύφεση, την αποφυγή ρίσκου και επενδυτικών πρωτοβουλιών, ενώ συντηρείται με αυτόν τον τρόπο το υψηλότατο επίπεδο ανεργίας.

Σήμερα είναι επιτακτική, όσο ποτέ άλλοτε η προώθηση οικονομικών πολιτικών που θα τονώσουν την οικονομία και το εισόδημα των νοικοκυριών, όπως είναι η χρηματοδότηση δράσεων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και η πολιτική ενίσχυσης της υποκατάστασης ζήτησης που καλύπτεται σήμερα με εισαγωγές. Η φορολογική δικαιοσύνη, η μείωση της ανεργίας και η συνακόλουθη άμβλυνση της οικονομικής ανασφάλειας πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής, μετά από μια μακρά περίοδο αυστηρής και αναποτελεσματικής λιτότητας και περιορισμού της λειτουργίας των οικονομικών θεσμών.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.